

PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA A AKTIVNÍ LEGITIMACE PRÁVNICKÝCH OSOB PRO ÚČELY ČL. 230 SES

LEGAL PERSONALITY AND STANDING OF LEGAL PERSONS FOR THE PURPOSE OF ARTICLE 230 OF TEC

VÁCLAV STEHLÍK

Právnická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Abstrakt

Příspěvek se zabývá žalobou na neplatnost podle čl. 230 SES a v jeho rámci postavením právnických osob jako neprivilegovaných žalobců. Zaměřuje se na judikaturu Soudu prvního stupně a Soudního dvora, poukazuje na aplikaci národního práva jako základního principu pro určení právní způsobilosti. Příspěvek rozebírá též zvláštní případy, jež vedly k vytvoření specifických komunitárních kritérií. Obzvláště jde o případy, kdy daná entita, jež podala žalobu, byla účastníkem předcházejícího správního řízení či účastníkem tendru. Příspěvek analyzuje i příslušnou judikaturou ve vztahu k aktivní legitimitaci odborových organizací.

Klíčová slova

Žaloba na neplatnost podle čl. 230 SES, neprivilegovaní žalobci, právnické osoby, právní subjektivita, účast v administrativním a výběrovém řízení; postavení odborových organizací.

Abstract

The paper deals with the action for annulment under art. 230 TEC; especially, with the position of legal persons as unprivileged applicants. Specifically it focuses on the cases where their legal personality was disputable. The paper analyses relevant case-law of the Court of Justice and the Court of First Instance; it shows that, basically, national legislation is used to set up legal personality for the purposes of art. 230 TEC. It also focuses on cases where specific Community criteria were set up by Community courts. Above all it deals with the situations where the contested applicant took part in administrative proceedings before Community institutions or it took part in a tender. Last but not least, the paper deals with the position of trade unions.

Key words

Action for annulment under art. 230 TEC, unprivileged applicants, legal persons, legal personality, administrative and tender proceedings, trade unions.

1. Úvodem

Žaloba podle čl. 230 SES umožňuje napadnout platnost aktu komunitárního práva. Aktivně legitimováni jsou jednak **žalobci privilegovaní**, mezi které řadíme členské státy a některé orgány ES; dále pak **semi-privilegovaní** žalobci, kam patří Účetní dvůr a Evropská centrální banka; v neposlední řadě jako **neprivilegovaní** žalobci vystupují fyzické a právnické osoby.

Specifikum **postavení neprivilegovaných žalobců** spočívá v tom, že mohou napadnout pouze akty jim určené, popř. i akty určené jiné osobě, pokud prokáží, že jsou tímto aktem přímo a individuálně dotčeny. Vzniká otázka, jak personálně vymezit okruh neprivilegovaných žalobců.

V tomto příspěvku se zaměříme na otázku způsobilosti právnické osoby podat žalobu na neplatnost podle čl. 230 SES. Samotná Smlouva ES se touto otázkou nezabývá; proto je třeba učinit exkurs do judikatury Soudního dvora. Judikáty použité v tomto příspěvku se zaměří na následující témata:

- koncept právní subjektivity pro účely čl. 230 SES - základy právní úpravy,
- aktivní legitimace odborových organizací - uskupení bez právní subjektivity,
- význam účasti uskupení v řízení před komunitárními orgány - příklad antidumpingového řízení,
- význam účasti uskupení v řízení před komunitárními orgány - příklad tendrového řízení.¹

---

¹ K dalším relevantním tématům blíže viz Schermers, H., G., Waelbroeck, D., F.: *Judicial Protection in the European Union*, Kluwer Law International, 6th ed., Hague/London/New York 2001, s. 419 a násl.

2. Ke konceptu právní subjektivity pro účely čl. 230 SES – základní postuláty

V první řadě si musíme položit otázku, na základě jakých kritérií určit, zda se v případě žalobce jedná o právnickou osobu s právní subjektivitou, jež jí umožňuje zahájit řízení podle čl. 230 SES. Je zjevné, že v komunitárním právu **neexistuje explicitní společná úprava**, která by se touto otázkou zabývala. Proto se zde v případě absence společné úpravy nabízí kritéria stanovená národním právem.²

Tento postoj přijal ve své judikatuře velmi záhy i Soudní dvůr. Jako typický raný příklad si může uvést rozhodnutí **Nold**.³ Jednalo se o případ, který se týkal aplikace Smlouvy ESUO. Firma Nold - společnost v likvidaci - napadla rozhodnutí Vysokého úřadu. Byla založena podle německého práva; její zakládací smlouva, fungování a likvidace se řídila německým právem.

Před Soudním dvorem vyvstala otázka, zda společnost v likvidaci mohla podat žalobu na neplatnost podle Smlouvy ESUO. Soudní dvůr poukázal, že **podle německého práva má tato společnost procesní subjektivitu** k případným soudním řízením a dovodil, že i žaloba na neplatnost podaná na základě komunitárního práva je přípustná.

Jiným příkladem je případ **Bensider**.⁴ Ten se opět týkal žaloby na neplatnost na základě Smlouvy ESUO. Firma Bensider byla společností založenou podle italského práva. Nicméně ke vzniku společnosti se ještě vyžadoval **zápis do obchodního rejstříku**, který nebyl v den podání žaloby učiněn. Podle italského práva tak společnost ještě nenabyla právní subjektivitu a neměla tedy ani procesní způsobilost. Samotná žaloba byla podána ředitelem společnosti (únor 1984); společnost získal právní subjektivitu o měsíc později (březen 1984). Komise v řízení namítala nepřípustnost žaloby. Společnost Bensider však oponovala, že podle italského práva za založenou společnost až do jejího vzniku může jednat ředitel; platnost jeho úkonů je podmíněna následně schválením valné hromady po vzniku společnosti. K tomu skutečně došlo (duben 1984).

---

² To je ostatně v komunitárním právu běžný jev; srov. též čl. 48 SES, který v zásadě odkazuje na národní úpravu, pokud jde o vymezení společností, jež mohou benefitovat ze svobody usazování.

³ 18/57 Firma J. Nold KG v High Authority of the European Coal and Steel Community [1959] ECR 41.

⁴ 50/84 Srl Bensider and others v Commission of the European Communities [1984] ECR 3991.

Soudní dvůr vyšel ze svých závěrů učiněných v případě Nold a výslovně uvedl, že **právní subjektivita společnosti je otázkou národního práva.**⁵ Dále uvedl, že společnost musí mít právní subjektivitu v době podání žaloby. I když v tuto dobu společnost právní subjektivitu nemá, **podstatný je poslední den lhůty k podání žaloby.** Pokud ani v tento den na základě národního práva subjektivitu nezíská, žaloba je nepřijatelná.⁶ Tedy pozdější schválení kroků ředitele valnou hromadou nehrálo roli.

V dalších případech byly řešeny některé specifické situace. V případě **Svenska Journalistförbundet**⁷ šlo o to, že žaloba byla podána žalobcem s právní subjektivitou spolu s útvarem, který fungoval v jeho rámci, jenž však sám právní subjektivitu neměl. Soudní dvůr spíše než z formálního označení podání vyšel z faktického záměru žalobců; dovodil, že se (alespoň částečně) jednalo o podání osobou s právní subjektivitou a žalobu přijal.

V případě "**Les Verts**"⁸ Soudní dvůr řešil otázku **právního nástupnictví** a oprávnění nově vzniklého subjektu pokračovat v řízení zahájeném původními (sloučením) zaniklými subjekty (politické strany). Žalobu podanou touto novou organizací, která přebrala práva a povinnosti původní organizace, považoval Soudní dvůr za přípustnou.⁹

Velmi zajímavým je rozhodnutí **Kurdistan Workers' Party and Kurdistan National Congress.**¹⁰ Zde Kurdistan Workers' Party (Kurdistánská strana pracujících - KSP) a Kurdistan National Congress (Kurdistánský národní kongres - KNK) usilovaly o zrušení některých rozhodnutí Rady ohledně zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům (entitám) s cílem bojovat proti terorismu. Tato opatření zasáhla i do jejich činnosti. V první řadě však Soud prvního stupně řešil způsobilost zejména KSP k podání této žaloby.

Pokud jde o **KSP**, ta byla rozhodnutím vlastního sjezdu v době podání žaloby zrušena. Podrobným zkoumáním její existence se však Soud prvního stupně přímo nemusel zabývat; Soud prvního stupně totiž zpochybnil oprávnění jejího „zástupce“ - pana Ocalana - podat

---

⁵ Viz *ibid.*, bod 7.

⁶ Srov. *ibid.*, bod 8; viz též T-236/00 R Gabriele Stauner and Others v. European Parliament and Commission of the European Communities [2001] II-02943, bod 49.

⁷ T-174/95 Svenska Journalistförbundet v. Council of the European Union [1998] ECR II-2289.

⁸ 294/83 Parti écologiste "Les Verts" v. European Parliament [1986] ECR 1339.

⁹ Viz *ibid.*, bod 38.

¹⁰ T-229/02 Kurdistan Workers' Party (PKK) and Kurdistan National Congress (KNK) v Council of the European Union [2005] ECR II-539.

žalobu. Kongres KSP rozhodl sám o rozpuštění strany, současně podle vlastního tvrzení žalobce prohlásil, že všechny činnosti vedené jménem KSP budou od rozpuštění považovány za neoprávněné.¹¹ Sám pan Ocalan tvrdil, že KSP zanikla. Podle Soudu prvního stupně nelze připustit, že by právnická osoba, která zanikla, mohla platně určit svého zástupce.¹² Soud prvního stupně dovedl, že pan Ocalan neměl k podání žaloby zmocnění, vystupoval jako „zástupce“ KSP z vlastního popudu a jednalo se *de iure* o žalobu podanou *in favorem tertium*.¹³

Pokud jde o **KNK**, tam byla situace snazší. Nebyla zpochybněna jeho způsobilost zahájit řízení, nicméně zde vyvstala překážka litispendence, jelikož napadené akty vesměs byly předmětem jiného, již zahájeného řízení.

Shrnutí

Z výše uvedených případů je patrné, že Soudní dvůr či Soud prvního stupně při určování právní subjektivity pro účely čl. 230 SES v první řadě **vychází z ustanovení národního práva**. Jak jsme uvedli, je to dáno zejména neexistencí společné právní úpravy na komunitární úrovni. Kromě toho ovšem jasně definuje podmínku, že společnost musí mít právní subjektivitu nejpozději v poslední den lhůty k podání žaloby. V případě Bensider proto Soudní dvůr nerefletoval italskou právní úpravu, která by případně připouštěla dodatečné schválení kroků orgánů společnosti po jejím založení, ale před jejím vznikem. Tedy kritéria národního práva doplnil omezujícím **kritériem vlastním**.

V případě Svenska jsme zase mohli vidět, že k některým otázkám **nepřistupuje ryze formalisticky**; bylo zjevné, že žalobu podala (i) oprávněná osoba, a proto ji nezamítl a rozhodl o ní.

Případ Les Verts se dotkl otázky **právního nástupnictví**. Bylo zřejmé, že nově vzniklá strana přešla do práv a povinností svých předchůdců a podle Soudního dvora nebylo možno zamítnout žalobu pouze proto, že původní žalobce již neexistuje. Naopak případ Kurdistan Workers' Party and Kurdistan National Congress jasně ukázal, že pokud právnická osoba

---

¹¹ Srov. *ibid.*, bod 35.

¹² Srov. *ibid.*, bod 37.

¹³ Srov. *ibid.*, bod 40.

zanikne bez právního nástupnictví, není možné, aby její bývalí funkcionáři jejím jménem podali žalobu na základě čl. 230 SES.

3. Aktivní legitimace odborových organizací - Syndicat generale

Velmi zajímavé případy se týkaly postavení specifické skupiny – odborových organizací. Ty neměly status právnických osob s právní subjektivitou.¹⁴ Proto byla v řízení před Soudním dvorem namítána i jejich nezpůsobilost podat žalobu na neplatnost.

V případě **Union syndicale**¹⁵ byla žaloba podána odborovou organizací zastupující zaměstnance pracující v komunitárních institucích. Odborová organizace Union syndicale napadla rozhodnutí Rady ohledně jmenování několika úředníků do funkce. Rada namítala nepřípustnost žaloby s tím, že mimo jiné není součástí právních řádů členských států princip, že by odborová organizace hájící kolektivní zájmy zaměstnanců mohla napadnout legalitu správního aktu. Podle názoru Rady takový princip nemůže být inkorporován ani do komunitárního práva.¹⁶

Podle stanoviska **Soudního dvora** je v příslušných předpisech komunitárního práva garantováno právo na sdružování v odborech. Odborová organizace Union syndicale sdružuje velké množství úředníků a zaměstnanců komunitárních institucí a není pochyb o jejím **reprezentativním charakteru**.¹⁷ Její strukturální uspořádání ji vybavuje potřebnou **nezávislostí** k tomu, aby mohla jednat v právních otázkách.

Dále Soudní dvůr zdůraznil, že komunitární instituce ji oficiálně uznávají jako **reprezentanta při vyjednávání ohledně otázek kolektivního zájmu zaměstnanců**. Podle obecných zásad pracovního práva svoboda činnosti odborových organizací znamená nejen to, že se zaměstnanci a úředníci mohou odborově sdružovat, ale i to, že odborové organizace mohou použít všechny zákonné prostředky k ochraně zájmů svých členů jako zaměstnanců. Proto podle Soudního dvora není možné upřít odborové organizaci Union syndicale způsobilost

---

¹⁴ Viz Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I.: Procedural Law of the European Union, Sweet and Maxwell, 2nd ed., London 2006, s. 245; Schermers, H., G., Waelbroeck, D., F.: Judicial Protection in the European Union, Kluwer Law International, 6th ed., Hague/London/New York 2001, s. 420.

¹⁵ 175/73 Union syndicale - Amalgamated European Public Service Union - Brussels, Denise Massa and Roswitha Kortner v. Council of the European Communities [1974] ECR 917.

¹⁶ Srov. ibid., bod 8.

¹⁷ Srov. ibid., body 9-10.

zahájit řízení před Soudním dvorem; je to jeden z dostupných prostředků k ochraně zaměstnanců.¹⁸

Závěry i dikce v případě Union syndicale jsou totožné jako v podobném případě **Syndicat generale**,¹⁹ který byl rozhodnut ve stejný den a který se týkal jiné odborové organizace sdružující zaměstnance Společenství.²⁰

Shrnutí

V zásadě je tedy možno shrnout, že odborové organizace působící na komunitární úrovni, i když nemají právní subjektivitu, jsou způsobilé podat žalobu na neplatnost podle čl. 230 SES. Soudní dvůr to odůvodnil jejich reprezentativním postavením, zastupováním zájmů zaměstnanců a nezávislostí. V zásadě se tedy jedná o vlastní kritéria zformulovaná Soudním dvorem. Podotkněme však, že do postavení odborových organizací na komunitární úrovni nijak nezasahovalo národní právo.

4. Aktivní legitimace a účast v řízení před komunitárními orgány

V rámci této kapitoly je možné nalézt příklady, které se týkaly účasti sporných subjektů v procesu přijímání antidumpingových předpisů a dále jako účastníků tendru – výběrového řízení vypsaneho komunitárními orgány.

Případ Sinochem – přijímání antidumpingových předpisů

Otázkou aktivní legitimace uskupení účastníků se administrativního řízení se zabýval Soud prvního stupně v případě **Sinochem Heilongjiang**.²¹ Žalobou na neplatnost čínská firma Sinochem Heilongjiang napadla nařízení, jímž Rada uvalila antidumpingové clo na dovoz kyseliny šťavelové z Číny (a Indie). Příprava sporného nařízení byla úkolem Komise. Ta vstoupila do jednání s dovozními firmami, mimo jiné i s firmou Sinochem Heilongjiang.

---

¹⁸ Srov. *ibid.*, body 11-15.

¹⁹ 18/74 General Union of Personnel of European Organizations v Commission of the European Communities [1974] ECR 933.

²⁰ *Ibid.*, viz zejména body 8-11. Postavení odborové organizace bylo potvrzeno též v případě 193/87 and 194/87 Henri Maurissen and European Public Service Union v Court of Auditors of the European Communities [1990] ECR 95. K postavení odborových organizací viz též Steiner, J., Woods, L., Twigg-Flesner, Ch.: EU Law, 9th ed. Oxford UP Press, 2006, s. 251.

²¹ T-161/94 Sinochem Heilongjiang v. Council of the European Union [1996] ECR II-695.

Firma Sinochem Heilongjiang jako jediná s Komisí spolupracovala, odpověděla na dotazníky ohledně své obchodní činnosti. Požádala Komisi o slyšení k vyjasnění importu firmy do Evropských společenství. Přes toto slyšení a vzájemnou výměnu dopisů nebyla Komise spokojena s informacemi poskytnutými firmou Sinochem Heilongjiang a doporučila Radě definitivní uvalení sporného cla. K tomu došlo prostřednictvím inkriminovaného nařízení, které je předmětem žaloby na neplatnost.

Rada a Komise u Soudu prvního stupně tvrdily, že firma Sinochem Heilongjiang nemá právní subjektivitu a nemůže podat žalobu podle čl. 230 SES. To plyne z toho, že Sinochem Heilongjiang je pouze pobočkou firmy Sinochem Beijing a není na ní právně nezávislá. Navíc podle názoru Rady a Komise firma Sinochem Heilongjiang nebyla schopna předložit obchodní licenci, jež by zakládala její právní subjektivitu podle čínského práva. Předložila licenci, která vycházela z právního stavu před přijetím nových čínských předpisů, jež upravují registraci firem jako právnických osob.²²

Na druhou stranu žalující firma **Sinochem Heilongjiang** tvrdila, že svou obchodní činnost vykonává zcela samostatně. Nové čínské předpisy vedly v Číně k reformám, jež odstranily kontrolu nad obchodními transakcemi společností. Uskupení Sinochem Beijing je tvořeno souborem nezávislých firem, které působí na regionální úrovni. Firma Sinochem Heilongjiang samostatně dodává zboží svým zákazníkům, sama určuje ceny a musí samostatně soupeřit s ostatními společnostmi. Navíc je podle firmy Sinochem Heilongjiang zřejmé, že s ní Komise v rámci řízení jednala jako se samostatným obchodníkem.²³

Soud prvního stupně poukázal na to, že přípustnost žaloby podle čl. 230 SES je v první řadě odvislá od právní subjektivity žalobce. Ta musí být dána nejpozději v den uplynutí lhůty k zahájení řízení. Právní subjektivita musí vyplývat buď z právního řádu, na základě kterého vznikla, nebo, jak je patrné i z případu *Union Syndicale a Syndicat generale*, z toho, že bylo s žalobcem komunitárními institucemi jednáno jako s nezávislou právní entitou.²⁴

Dále, na základě procesního řádu pro jednání před Soudem prvního stupně, pokud je žalobce osobou založenou na základě soukromého práva, musí současně se žalobou dodat dokumenty

---

²² Srov. *ibid.*, bod 27-28.

²³ Srov. *ibid.*, bod 29-30.

²⁴ Srov. *ibid.*, bod 31.

zakládající nebo regulující jeho právní subjektivitu nebo aktuální výpis z obchodního registru firem nebo jiný důkaz své právní existence. Firma Sinochem Heilongjiang dodala licenci, jež potvrzovala její registraci úřady v Číně jako společnosti s vlastním kapitálem a hospodařením. Podle názoru Soudu prvního stupně už tento dokument prokazuje její právní existenci pro účely podání žaloby.²⁵

Soud prvního stupně však dále pokračoval. Uvedl, že i kdyby měly právní subjektivitu pouze podniky registrované podle nových čínských právních předpisů (jak shodně tvrdily Rada a Komise), přesto má firma Sinochem Heilongjiang právní subjektivitu k podání žaloby podle čl. 230 SES. Důvodem je, že **s ní bylo zacházeno jako se samostatnou právní entitou v průběhu správního řízení** vedeného Komisí. Komise s ní vedla bohatou korespondenci a připustila ji jako subjekt ve veřejném slyšení. Z toho důvodu Komise a Rada nemohly popřít právní subjektivitu firmy Sinochem Heilongjiang a žaloba byla přípustná.²⁶

Případ Groupement des Agences de voyages - účast v tendru

Obdobné otázky jako v předchozím případě byly řešeny za situace, kdy se entita se spornou právní subjektivitou účastnila tendru (výběrového řízení). Autoritou v této věci je případ 135/81 **Groupement des Agences de voyages** (ve zkratce GAV) **and Societe europeenne de voyages** (ve zkratce SEV).²⁷

V tomto případě Komise vyhlásila tendr na provoz cestovní kanceláře v sídle Komise a vybrala vítěze. Rozhodnutí Komise však bylo napadeno jednak GAV, což byla nezisková asociace přidružená k Svazu obchodníků Lucemburského velkovévodství, jednak SEV, což byla společnost s ručeným omezením ve stádiu vzniku, jež sdružovala deset cestovních agentur.

Komise namítala nepřípustnost žaloby z toho důvodu, že se v případě asociace **GAV** jedná o neziskovou asociaci a jako taková nemá právo na základě lucemburského práva se zapojovat do průmyslových a obchodních činností nebo usilovat o dosažení zisku pro své členy. Z toho důvodu nemohla hájit ekonomické zájmy svých členů v řízení před Soudním dvorem.

---

²⁵ Srov. *ibid.*, bod 32-33.

²⁶ Srov. *ibid.*, bod 34-35.

²⁷ 135/81 *Groupement des Agences de voyages, Asbl, and Societe europeenne de voyages v. Commission* [1982] ECR 3799.

Asociace GAV kontrovala, že podle lucemburského práva má právo hájit obchodní zájmy svých členů.²⁸

Soudní dvůr poukázal na to, že strany sporu posuzují aktivní legitimaci asociace GAV na základě národního práva. Nicméně podle Soudního dvora je nutno aktivní legitimaci k podání žaloby podle čl. 230 SES odvozovat ze **zvláštních podmínek**, jež jsou přísnější ve srovnání s požadavky kladenými na řízení před národními soudy.²⁹ Soudní dvůr dovedl, že asociace GAV je **pouze faktickým uskupením** několika společností; jako neziskové uskupení se nemohlo aktivně účastnit tendru. Proto rozhodnutím Komise o udělení tendru tato asociace nemohla být přímo dotčena tak, jak vyžaduje pro aktivní legitimaci čl. 230 SES. Tudíž není asociace GAV aktivně legitimována k podání žaloby na neplatnost.³⁰

V případě společnosti **SEV**, kteréžto bylo formálně společností s ručením omezeným v procesu vzniku, byla situace odlišná. Společnost SEV se totiž sporného tendru zúčastnila. Komise při posuzování uchazečů o tendr došla k závěru, že tato společnost neposkytuje dostatečné záruky, že bude řádně poskytovat služby, jež byly předmětem tendru. V zásadě tedy sama Komise uznala přípustnost návrhu předloženého společností SEV. Podle Soudního dvora proto nemůže zpochybňovat ani oprávnění společnosti SEV podat žalobu na neplatnost proti rozhodnutí Komise. Podle Soudního dvora pojetí právnické osoby oprávněné zahájit řízení podle čl. 230 SES nemůže vycházet pouze z kritérií určených různorodými právními řády členských států; proto z pohledu komunitárního práva, pokud se mohla společnost SEV účastnit tendru, musí být pro účely čl. 230 SES považována za právnickou osobu aktivně legitimovanou k podání žaloby na neplatnost.³¹

Shrnutí

Případy Sinochem Heilongjiang a Groupement des Agences de voyages jednoznačně potvrdily závěry obsažené v případech Union Syndicale a Syndicat generale. Můžeme zde pozorovat oddělení vymezení právní subjektivity od kritérií stanovených národním právem; v případě, že je s určitou entitou v rámci administrativního/tendrového řízení orgány Společenství zacházeno samostatně, pak i kdyby byla její subjektivita z hlediska národního

---

²⁸ Ibid., bod. 3-5.

²⁹ Ibid., bod 6.

³⁰ Srov. ibid., bod 7.

³¹ Srov. ibid., body 9-11.

práva sporná, bude moci tato entita podat žalobu na neplatnost podle čl. 230 SES. Tyto závěry byly potvrzeny i navazující judikatuře.³²

5. Závěrem

Z uvedených případů je jasné, že byť je při určování aktivní legitimace pro podání žaloby na neplatnost podle čl. 230 SES v první řadě třeba vyjít z národního práva, Soudní dvůr, resp. Soud prvního stupně je připraven **doplnit národní kritéria o kritéria vlastní**. Ta zpravidla svědčila ve prospěch entit různorodého charakteru. Měla tak umožnit, aby těmto entitám nebylo znemožněno v případě sporné právní subjektivity řízení zahájit. Samozřejmě následně musí prokázat, pokud jim nebylo rozhodnutí přímo určeno, že se jich inkriminovaný akt osobně a přímo dotýká. Podmínky spojené s touto fází, jak víme z judikatury Soudního dvora, mohou být pro nepřivilegované žalobce poměrně obtížně překonatelné.³³

Literatura:

- [1] Lang, J., T.: Actions for declarations that Community regulations are invalid: the duties of national courts under Article 10 EC, *European law Review*, Vol. 28, 2003
- [2] Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I.: *Procedural Law of the European Union*, Sweet and Maxwell, 2nd ed., London 2006
- [3] Ragolle, F.: Access to justice for private applicants in the Community legal order: recent (r)evolutions, *European law Review*, Vol. 28, 2003
- [4] Steiner, J., Woods, L., Twigg-Flesner, Ch.: *EU Law*, 9th ed. Oxford UP Press, 2006
- [5] Schermers, H., G., Waelbroeck, D., F.: *Judicial Protection in the European Union*, Kluwer Law International, 6th ed., Hague/London/New York 2001
- [6] Usher, J., A.: Direct and individual concern - an effective remedy or a conventional solution? *European law Review*, Vol. 28, 2003

---

³² Viz např. T-170/94 *Shanghai Bicycle Corporation v Council of the European Union* [1997] ECR II-1383. Příklad se opět týkal firmy založené podle čínského práva, jež napadala nařízení uvalující antidumpingové clo. Právní závěry Soudu prvního stupně jsou totožné s případem *Sinochem Heilongjiang*.

³³ Viz např. Usher, J., A.: Direct and individual concern - an effective remedy or a conventional solution? *European law Review*, 2003, Vol. 28, s. 575-600; Ragolle, F.: Access to justice for private applicants in the Community legal order: recent (r)evolutions, *European law Review*, 2003, Vol. 28, s. 90-101; Lang, J., T.: Actions for declarations that Community regulations are invalid: the duties of national courts under Article 10 EC, *European law Review*, 2003, Vol. 28, s. 102-111; Zbiral, R.: Ústavní smlouva a přístup jednotlivce ke spravedlnosti: vybrané problémy. *Jurisprudence*, roč. 15, 2006, č. 1, s. 31-4; Ward, A.: *Judicial Review and the Rights of Private Parties in EU Law*, Oxford University Press, 2007, s. 283 a násl.

[7] Ward. A.: *Judicial Review and the Rights of Private Parties in EU Law*, Oxford University Press, 2007

[8] Zbírál, R.: *Ústavní smlouva a přístup jednotlivce ke spravedlnosti: vybrané problémy*, *Jurisprudence*, č. 1, roč. 15, 2006

Použitá rozhodnutí Soudního dvora a Soudu prvního stupně:

[1] 8/57 *Firme J. Nold KG v High Authority of the European Coal and Steel Community* [1959] ECR 41

[2] 175/73 *Union syndicale - Amalgamated European Public Service Union - Brussels, Denise Massa and Roswitha Kortner v. Council of the European Communities* [1974] ECR 917

[3] 18/74 *General Union of Personnel of European Organizations v Commission of the European Communities* [1974] ECR 933

[4] 135/81 *Groupement des Agences de voyages, Asbl, and Societe europeenne de voyages v. Commission* [1982] ECR 3799

[5] 294/83 *Parti écologiste "Les Verts" v. European Parliament* [1986] ECR 1339

[6] 50/84 *Srl Bensider and others v Commission of the European Communities* [1984] ECR 3991

[7] 193/87 and 194/87 *Henri Maurissen and European Public Service Union v Court of Auditors of the European Communities* [1990] ECR 95

[8] T-161/94 *Sinochem Heilongjiang v. Council of the European Union* [1996] ECR II-695

[9] T-170/94 *Shanghai Bicycle Corporation v Council of the European Union* [1997] ECR II-1383

[10] T-174/95 *Svenska Journalistförbundet v. Council of the European Union* [1998] ECR II-2289

[11] T-236/00 *R Gabriele Stauner and Others v. European Parliament and Commission of the European Communities* [2001] II-02943

[12] T-229/02 *Kurdistan Workers' Party (PKK) and Kurdistan National Congress (KNK) v Council of the European Union* [2005] ECR II-539

Kontaktní údaje na autora – email:

vaclav.stehlik@upol.cz

